

***ÅRSPLAN
FOR
FRYDENHAUG BARNEHAGE
2010***

Småforskerne i Ås
kan, vil og våger

1. PRESENTASJON

Frydenhaug barnehage har vært i drift siden 1987. Barnehagen ligger ved skogkanten i et stille boområde på Kajafeltet ved UMB. Det er kort vei både til Ås sentrum og Universitetet for miljø- og biovitenskap.

Adresse: Skogvn. 16, 1430 Ås

E- post: frydenhaug.barnehage@as.kommune.no

Hjemmeside: www.frydenhaugbarnehage.no

Tlf. 64962660

Styrer: Randi Johannessen tlf. 64962661

Sekretær: Bente Larsen tlf. 64962662

Barnehagen har 5 avdelinger:

- Grana: 26 barn og 4 voksne (4-5år)	64 96 26 63
- Furua: 26 barn og 4 voksne (3 år)	64 96 26 64
- Eika: 14 barn og 4 voksne (1-2 år)	64 96 26 69
- Bjørka: 14 barn og 4 voksne (1 år)	64 96 26 68
- Ospa: (Denne avdelingen blir ikke tatt i bruk i 2010)	64 96 26 65

Antall barn og voksne er i hele plasser/stillinger og kan derfor variere noe.

2. BARNEHAGENS SAMFUNNSMANDAT

2.1 Styringsdokumenter

Lov om barnehager av 17 juni 2005

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Rammeplanen er forskrift til lov om barnehager. Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver.

Plan for pedagogisk utvikling i barnehagene 2009 – 2012.

Dette er et styringsredskap for kvalitetsutvikling og planarbeid. Målene i planen er felles for alle de kommunale barnehagene i Ås. Planen er et utgangspunkt for barnehagens satsingsområder i denne årsplanen.

2.2 VISJON – felles for de kommunale barnehagene i Ås.

”Småforskerne i Ås – kan, vil og våger”

2.3 Pedagogisk plattform

De kommunale barnehagene i Ås har latt seg inspirere av tenkningen om barn og unge fra det pedagogiske arbeidet som har sin opprinnelse i Reggio Emilia i Nord-Italia.

Barnesyn/kunnskapssyn:

Vi har tro på at barn er ressurssterke, nysgjerrige, aktive, skapende og forskende. I samspill med andre og miljøet rundt tilegner de seg kunnskap, holdninger og ferdigheter.

Voksenrollen:

Vi gir barna varierte erfaringer og utfordringer tilpasset barnas behov og forutsetninger. Vi lytter og lar oss inspirere av barnas nysgjerrighet og spørsmål. Vi gir ikke ferdige løsninger og svar, men undrer oss sammen med barna. Vi holder liv i barnas spørsmål, studerer hvordan barna søker svar og utfordrer barnas tanker.

Fysisk miljø:

Barnehagens fysiske miljø tilrettelegges slik at det utfordrer barna, skaper nysgjerrighet, gir opplevelser og støtter barna i deres utvikling og læring.

Pedagogisk dokumentasjon:

Pedagogisk dokumentasjon bruker vi for å synliggjøre og vurdere egen praksis, planlegge prosjekt- og temaarbeid og gi foreldrene mulighet til innsyn og innflytelse. Ved å gjøre dokumentasjonen tilgjengelig for barna anerkjenner og støtter vi barnas initiativ, tanker og innspill.

2.4 Barns medvirkning

Barn har rett til å uttrykke seg, og skal også oppleve innflytelse på sitt liv i barnehagen. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det. Barns følelsesmessige uttrykk skal bli tatt på alvor

3. PEDAGOGISK INNHOLD OG METODE

De pedagogiske lederne utarbeider egne periodeplaner med et mer detaljert innhold for de ulike periodene. Periodeplanene skal gjenspeile innholdet i årsplanen.

3.1 Omsorg, oppdragelse, lek og læring

Barnehagen skal gi muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser (bhg.lov §2)

Barn har rett til **omsorg** og skal møtes med omsorg. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Det ligger mye omsorg i å gi barn varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre.

Oppdragelse er en prosess der voksne leder og veileder neste generasjon. Gjennom oppdragelsen overføres verdier, normer, tanker og uttrykks- og handlingsmåter. Oppdragelse må skje i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Oppdragelsen skal skje i tråd med barnehagens verdigrunnlag og legge grunnlaget for barns mulighet til aktiv deltagelse i et demokratisk samfunn.

Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. For at barna skal få utfolde seg fritt er det viktig med tilrettelegging av tid, rom, gruppesammensetninger og lekematerialer. Vi er opptatt av at vi som voksne skal være aktive og tilstedeværende der barn leker, og gi leken støtte og inspirasjon til videre utvikling. Vi vet av erfaring at skogen er et godt sted å være for barn. Det romslige og spennende lekemiljøet gjør at barn er aktive i lek og har et bedre samspill med færre konflikter og uenigheter. Vi er derfor flittige brukere av barnehagens uteområde og nærmiljø.

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøet, og er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg. Barns undring må derfor møtes på en slik måte at det danner grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen. Vi prøver å la barnas egne interesser og spørsmål danne grunnlag for læringsprosesser og temaer i barnehagen.

3.2 Fagområdene

Rammeplanen inneholder 7 fagområder

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknikk
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Flere områder vil som regel være representert i prosjekter, i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. I løpet av året vil vi ha berørt de ulike fagområdene i prosjekter eller hverdagsliv.

3.3 Plan for pedagogisk utvikling (Satsingsområder)

MÅL: ALLE BARN OPPLEVER GLEDE OG MESTRING I ET SOSIALT FELLESSKAP.

VIRKEMIDLER:

- **Vi tar ansvar for å skape tilhørighet og fellesskapsfølelse i barnegruppa.**
 - voksne deltar i samspill med barn
 - vi lager en forutsigbar og oversiktlig dagsrytme
 - vi legger vekt på å synliggjøre alle barna i gruppa
 - vi gir barna felles opplevelser
 - felles prosjekt for hele barnehagen
 - voksne gir av seg selv ved å gjøre møtene med barn interessante
 - foreldrene bidrar med sin kunnskap

- **Vi er tydelig og lyttende voksne og tar ansvar for relasjonen mellom voksen – barn og barn – barn.**
 - vi deler barna i grupper ut i fra hvor mange voksne som er tilstede
 - vi setter fokus på det positive
 - vi bygger opp gode relasjoner i "fredstid"

- **Vi bruker barnegruppa som ressurs i det pedagogiske arbeidet.**
 - vi legger til rette for at barn hjelper barn i hverdagssituasjoner
 - bruke barnas kompetanse i lek, hverdagsaktiviteter og lærings situasjoner.
 - I foreldresamtaler vil et av temaene være barns kompetanse og spesielle interesser.

- **Vi bruker prosjektarbeid som metode.**
 - vi tar utgangspunkt i barnas interesser
 - vi kan ta utgangspunkt i et felles tema
 - vi bruker ulikt materiell og uttrykksformer, "de hundre språk"
 - vi lager alltid en prosjektplan
 - vi undrer oss sammen med barna, stiller åpne spørsmål, lytter til barnas tanker og dokumenterer dette

- **Vi bruker pedagogisk dokumentasjon.**
 - vi reflekterer; viser dokumentasjonen mestring og glede?

MÅL: ALLE BARN FÅR UTFORDRINGER OG GIS MEDVIRKNING ETTER ALDER OG MODNING

- **Vi organiserer og planlegger slik at barna gis tid og rom for medvirkning.**
 - vi deler i grupper for å kunne se hvert enkelt barn
 - vi samarbeider med foreldrene for å få fram barnets personlighet og interesser
- **Vi lytter til barna og ser hva de tar initiativ til.**
 - vi følger opp barnas initiativ
 - vi ser hvert enkelt barn og lytter til barna, hva sier de? Hva sier de ikke?
- **Vi bruker barnegruppa som ressurs i det pedagogiske arbeidet.**
 - vi legger til rette for demokratiske spilleregler
 - vi bruker barnas initiativ
 - vi har barnemøter
- **Vi bruker prosjektarbeid som metode.**
 - barnas forslag til prosjekt settes ut i livet
 - vi undrer oss sammen med barna, stiller åpne spørsmål, lytter til barnas tanker og dokumenterer dette
 - vi lager alltid prosjektplan
 - voksne og barn reflekterer underveis i prosjektetarbeidet
 - prosjektet er synlig på avdeling
 - *prosjektet er levende gjennom hele dagen*
- **Vi bruker pedagogisk dokumentasjon.**
 - barna er med på å bestemme hva som skal henges opp
 - den voksne dokumenterer fra den frie leken gjennom tekst og/ eller bilde
 - vi bruker dokumentasjonen sammen med barna for å gi rom for medvirkning

MÅL: ALLE BARN FÅR VARIERTE ERFARINGER MED Å BRUKE SPRÅKET SOM KOMMUNIKASJONSMIDDEL OG SOM UTTRYKK FOR EGNE TANKER OG FØLELSER.

- **Vi er gode språklige forbilder og bruker situasjoner som oppstår i løpet dagen.**
 - vi setter ord på det vi gjør, og det barnet gjør
 - vi organiserer gode og forutsigbare overgangssituasjoner og hverdagssituasjoner
- **Vi setter ord på det barna er opptatt av og knytter ord til handling.**
 - vi er engasjerte og lyttende voksne
 - voksne er tilstede i situasjonen
 - vi bruker konkrete i samlingsstund
 - vi setter ord på emosjonelle uttrykk.
- **Vi bruker barnegruppene som ressurs i det pedagogiske arbeidet.**
 - vi organiserer gode gruppeinndelinger
 - vi bruker gode rollemodeller bevisst
- **Vi gir systematisk språk og begrepsopplæring.**
 - egen klubb for 5 åringer
 - bruke "konkreter/Snakkepakken/språkposer"
 - bruke "skoggruppemodell"
 - samlingsstund med språkleker
 - lesestunder
 - prosjektgrupper
 - individuelt tilpasset opplæring for de som har behov.
- **Vi bruker prosjektarbeid som metode**
 - vi bestreber oss på å bruke demokratiske barnesamtaler i prosjekt
 - vi undrer oss sammen med barna, stiller åpne spørsmål, lytter til barnas tanker og dokumenterer dette for vårt pedagogiske arbeid
 -
- **Vi bruker pedagogisk dokumentasjon.**
 - vi reflekterer rundt barnas kommunikasjon
 - vi reflekterer over egen språkbruk
 - vi bruker dokumentasjon i forbindelse med gjenkalling av opplevelser

MÅL: ALLE BARN OPPLEVER ET LÆRINGSMILJØ SOM UTFORDRER, INSPIRERER OG SKAPER NYSGJERRIGHET.

- **Vi tilrettelegger det fysiske miljøet ute og inne slik at det utfordrer alle barn, skaper sammenheng og gir struktur.**
 - legge til rette for at fagområdene skal synliggjøres i avdelingene
 - lage et utemiljø som inspirer til lek, bevegelse og forskning
 - dele miljøer opp i temaområder.
 - vi lager prosjektplan på det fysiske rommet
 - vi lager miljøer på den enkelte avdeling som viser progresjon og sammenheng
 - FAU gjennomfører foreldredugnad med innspill fra barnehagen
 - Barna er med på å utforme felles regler for bruk av det fysiske rom

- **Vi synliggjør prosjektene.**
 - Vi henger opp prosjekter i definerte områder
 - Vi lager bøker
 - Vi synliggjør prosjektene

- **Vi bruker pedagogisk dokumentasjon.**
 - dokumentere bruken av det fysiske miljø
 - dokumentere struktur kontra ustruktur

MÅL: ALLE BARN FÅR VARIERTE ERFARINGER MED ”ANTALL, ROM OG FORM”.

- **Vi bruker matematiske begreper bevisst.**
 - det fysiske miljøet har fokus på matematikk – tall og symboler
 - å ha et matematisk hjørne
 - å være bevisst hvilke begreper barna bruker – for så å innføre nye etter hvert.
 - gi foreldrene informasjon, slik at de kan gjøre det samme hjemme

- **Vi støtter barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær.**
 - voksne viser interesse for barnets arbeidsprosess
 - voksne er lyttende og engasjerte

- **Vi gir utfordringer med utgangspunkt i barns interesser, kunnskaper og ferdigheter.**
 - gi barn oppgaver de kan løse, og som utfordrer kreativiteten
 - bruke biblioteket aktivt
 - legge til rette for bygg- og konstruksjon

- **Vi bruker prosjektarbeid som metode.**
 - vi gjennomfører prosjekt med fokus på matematikk
 - vi undrer oss sammen med barna, stiller åpne spørsmål, lytter til barnas tanker og dokumenterer dette

- **Vi bruker pedagogisk dokumentasjon.**
 - vi reflekterer rundt hvordan barn eksperimenterer med antall, rom og form
 - vi reflekterer rundt egen praksis og tilrettelegging og utvikling av det fysiske miljø

3.4. Prosjektarbeid

Prosjektarbeid brukes i barnehagen som en arbeidsmåte. I prosjektarbeid undersøker vi et spørsmål, et tema eller en hypotese. Et prosjekt planlegges og utvikles sammen med barn der barns spørsmål og svar trekkes inn i prosessen. I prosjektarbeid innehar de voksne en undrende og medforskende rolle sammen med barna. Prosjektarbeidet dokumenteres underveis. Barns spørsmål og hypoteser dokumenteres for at voksne og barn skal kunne reflektere sammen og lære av dem med tanke på videre framdrift.

3.5. Pedagogisk dokumentasjon.

Barnehagen dokumenterer personalets arbeid og barns virksomhet i barnehagen ved hjelp av foto, tekst, barnas arbeider, filmsnutter på data og diktafon. Dokumentasjonen blir til pedagogisk dokumentasjon når vi reflekterer over barnas og personalets praksis og læringsutbytte. Det er viktig å legge til grunn et etisk perspektiv når vi dokumenterer barnas lek, læring og arbeid.

3.6. Miljøfyrtårn.

Barnehagen vil jobbe mot å bli sertifisert som miljøfyrtårn barnehage.

Barnehagens mål med dette:

For barna:

Barna får en begynnende forståelse av betydningen av en bærekraftig utvikling, og opplever glede ved å ferdes i naturen.

For personalet:

Personalet opparbeider seg kunnskap om bærekraftig utvikling, og er gode rollemodeller i barnehagens miljøarbeid.

Øvrige tiltak vil komme fram i avdelingenes periodeplaner.

4. VURDERING AV BARNEHAGENS ARBEID.

Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling observeres og vurderes fortløpende. Det skjer på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og planleggingsdager. Det lages en plan for vurdering av det pedagogiske innholdet i barnehagen. Det skal skje i samarbeid med personalet, foreldre og barn. Hver periodeplan starter med en vurdering av forrige plan.

5. SAMARBEID

5.1. Plan for overgang barnehage - skole

Det finnes en egen plan for dette som gjelder for alle barnehager og skoler, både private og kommunale. Et av punktene i denne planen er at barnehagene skal innarbeide kompetanse til skolestart. Det gjør vi ved at de eldste barna (5 åringer) er med på "Gigantklubb". Her legges det vekt på aktiviteter spesielt tilpasset 5 åringer. Det drives også forberedende lese – og skriveopplæring, hvor vi holder på med språk leker som:

- Lytte leker; lytte til ulike lyder, lytte til første og siste lyd i ord, osv.
- Konsentrasjonsleker
- Rim; rimord, setningsrim, regler osv
- Rytme; klappe stavelser, bruke klosser, leke med sammensatte ord, osv.
- Oppgaver; hvor det øves på begreper
- Lekeskriver, dramatiserer
- Fortsettelsesbok
- Bruke matematiske begreper sammen med barna

Vår erfaring er at det er ekstra stas for 5 åringene å være med på "Gigantklubb" og at det bidrar til en mer forberedt skolestart.

5 åringene har også ansvar for å invitere 1.klasse barna som gikk i barnehagen forrige år.

5.2. Plan for samarbeid mellom hjem og barnehage

Mål for samarbeidet:

- hjem og barnehage skal sammen gi barnet de beste forutsetningene for en harmonisk oppvekst og utvikling
- foreldre og personalet skal kunne gi hverandre råd og støtte
- foreldre skal kunne gi tilbakemeldinger til personalet om hva de er fornøyde / ikke fornøyde med
- foreldre skal få relevant informasjon fra barnehagen

Tiltak:

- Tilvenningsperioden: foreldrene er til stede, får informasjon om barnehagen og gir informasjon vedr. eget barn. Det må vises stor fleksibilitet fra begge parter for at denne perioden skal bli bra for barnet.
- Daglig samarbeid: ved bringing og henting utveksles informasjon m.m. Personalet ønsker å være tilgjengelig for foresatte i hente- og bringesituasjonen.
- Foreldresamtaler: foreldrene får tilbud om to samtaler i året. Her har vi mulighet til å utveksle gjensidig informasjon og vi kan fortelle om hvordan vi arbeider i barnehagen og hva deres barn er opptatt av. Her vil vi også prøve å avklare forventninger foresatte har til barnehagen, og lage felles mål for veien videre i barnets utvikling.
- Foreldrekaffe og påskefrokost arrangeres avdelingsvis. Uformelt møte hvor foreldrene får anledning til å treffes og bli kjent med hverandre og hverandres barn.
- Forskjellige sosiale arrangement; dugnad, sommerfest, julegrantenning, Lucia.
- Skriftlig informasjon, periodeplan fra hver avdeling. **Periodeplanen fra hver avdeling er en utdyping av årsplan.**
- Foreldremøte vår og høst.
- Foreldre kan komme til barnehagen og fortelle fra sine kulturer.
- Barnas egen perm: Hvert barn har en egen perm med dokumentasjon av sin utvikling og hva som skjer i barnehagen.

Barnehagen har et **samarbeidsutvalg (SU)** som består av to representanter fra foreldrene og to fra personalet. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt og har rett til å uttale seg i saker som er av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet. SU fastsetter barnehagens årsplan.

SU representanter i barnehageåret 09/10 er:

Live Holck Johannessen, leder for FAU og Briet Birgisdottir fra foreldrene, Janne Stokke Brandsgård og Lotte Marthinsen fra personalet.

Barnehagen har også et eget **FAU (foreldrenes arbeidsutvalg)** som består av:

Briet Birgisdottir og Christina Semner (Grana)

Tone Merete Bodal Holm og Live Holck Johannessen (Furu)

Siri Hamre og Trine Stensrud (Eika)

Joanna Elen og Karen Haugli (Bjørka)

FAU har egen mail adresse: frydenhaugfau@gmail.com

5.3. Andre samarbeidspartnere.

Pedagogisk psykologisk senter (PPS) er en veiledningstjeneste for foreldre, barnehage og skole. Foreldre kan på eget initiativ (når de er usikre på sitt barns utvikling) ta kontakt med PPS. Det er ikke noe vilkår at barnet har barnehageplass. Barnehagepersonalet tar kontakt med PPS vedrørende generelle spørsmål eller anonyme drøftinger. **Barnehagen kan ikke drøfte enkeltbarn med PPS uten foreldres tillatelse.** Barnehagen har sin egen kontaktperson på PPS. Vi kan også ha samarbeid med helsestasjon fysioterapeut osv. dersom det er naturlig, men alltid med foreldres samtykke dersom det gjelder enkeltbarn.

6. ÅRSKALENDER 2010

Mnd	Dato	Aktivitet
Jan	Fre 29	Plandag, bhg stengt
Febr	Fre 12	Karneval
Mars	En dag med snø Tirs 2	Ski – og akedag / aktivitetsdag for Grana, Furua + de eldste på Eika Foreldremøte, tema møte i regi av FAU
April	Uke 12 Tirs 23 Ons 24	Påske-frokost For Bjørka og Grana For Eika og Furua
Mai	? Uke 18 Fre 14	Besøk på UMB Dugnad for foreldre, barn og personal, FAU bestemmer endelig dato. Plandag, bhg stengt
Juni	Tirs 1 Tors 10	Besøksdag for nye barn Sommerfest for barn og foreldre
Juli		Barnehagen sommerstengt uke 28-30
Aug	Man 16	Plandag, bhg stengt
Sept	Tirs 7 Ons 8 Tors 16	Foreldremøte for Grana og Furua Foreldremøte for Eika og Bjørka Besøk i Gigantklubben
Okt		
Nov	Fre 19	Plandag, bhg stengt
Des	Ons 1 Man 13 Fre 17 ?	Julegrantenning, foreldrene inviteres Lucia-feiring, foreldrene inviteres Nissefest Kirkebesøk